

I

(Законодателни актове)

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2022/838 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 30 май 2022 година

за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1727 по отношение на запазването, анализа и съхранението в Евроюст на доказателства, свързани с геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 85 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателен акт на националните парламенти,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽¹⁾,

като имат предвид, че:

- (1) С Регламент (ЕС) 2018/1727 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾ беше създадена Евроюст и бяха определени нейните задачи, компетентност и функции.
- (2) В член 3, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1727 се предвижда, че Евроюст е компетентна по отношение на видовете тежки престъпления, изброени в приложение I към посочения регламент, които включват геноцид, престъпления против човечеството и военни престъпления. Съгласно член 3, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2018/1727 компетентността на Евроюст обхваща и престъпления, свързани с престъпленията, посочени в приложение I към посочения регламент.
- (3) На 24 февруари 2022 г. Руската федерация започва военна агресия срещу Украйна. Налице е разумно основание да се счита, че в контекста на настоящите военни действия в Украйна са извършени и се извършват престъпления против човечеството и военни престъпления.
- (4) Предвид сериозността на положението Съюзът следва спешно да предприеме всички необходими мерки, за да гарантира, че извършителите на престъпления против човечеството и военни престъпления в Украйна ще бъдат подведени под отговорност.
- (5) Прокуратурите в няколко държави членки и Украйна започнаха разследвания във връзка със събитията в Украйна, разчитайки на подкрепа от Евроюст, когато това е целесъобразно. На 27 юни 2016 г. Евроюст сключи споразумение за сътрудничество с Украйна. В съответствие с това споразумение Украйна командирова в Евроюст украински прокурор за връзка с цел да се улесни сътрудничеството между Евроюст и Украйна.

⁽¹⁾ Позиция на Европейския парламент от 19 май 2022 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 25 май 2022 г.

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2018/1727 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст) и за замяна и отмяна на Решение 2002/187/ПВР на Съвета (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 138).

- (6) Съгласно Римския статут на Международния наказателен съд (МНС) от 17 юли 1998 г. МНС има право да упражнява юрисдикцията си спрямо лица, отговорни за най-тежките престъпления, които предизвикват международна загриженост и са посочени в него. Компетентността на МНС допълва тази на националните правораздавателни органи. Службата на прокурора на МНС обяви, че е започнала разследване на ситуацията в Украйна.
- (7) Поради прилагането на принципа на универсална юрисдикция в няколко държави членки и допълващия характер на юрисдикцията на МНС е важно да се координират и обменят доказателства между националните органи за разследване и съдебно преследване в различни юрисдикции и с МНС или всеки друг съд, трибунал или механизъм, създаден за тази цел, за да се гарантира ефективността на разследванията и наказателното преследване на геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления, включително тези, които може да са извършени в Украйна в контекста на настоящите военни действия.
- (8) За да се гарантира, че доказателствата и най-добрите практики, свързани с наказателното преследване на геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления се споделят с компетентните национални органи и международните съдебни органи, Евроюст следва да засили сътрудничеството си с наказателните съдилища, трибуналите и механизмите, създадени за справяне с нарушения на международното право. За тази цел Евроюст следва да установи тясно сътрудничество с МНС и всеки друг съд, трибунал или механизъм, чиято цел е наказване на престъпленията, които засягат международния мир и безопасност. Съответно Евроюст следва да улеснява изпълнението на искания за съдебно сътрудничество от МНС или от специализирани наказателни съдилища, трибунали или механизми във връзка с доказателства, свързани с геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления.
- (9) Има риск доказателствата, свързани с геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления, да не могат да бъдат съхранявани безопасно на територията, на която протичат военните действия. Такъв е случаят и с доказателствата, свързани с продължаващите военни действия в Украйна. Поради това е целесъобразно да се създаде централно съоръжение за съхранение на безопасно място. Централно съоръжение за съхранение може да е необходимо и за доказателствата, събрани от органите, службите и агенциите на Съюза, от международни органи или трети страни, като например организации на гражданското общество, което да осигурява на компетентните национални органи и международни съдебни органи достъп до тези доказателства.
- (10) Евроюст разполага с експертните познания и опита, необходими за предоставяне на подкрепа за разследването и наказателното преследване на трансгранични престъпления, включително геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления. Такава подкрепа включва запазване, анализ и съхранение на доказателства, що се отнася до тяхната допустимост пред съда и тяхната надеждност.
- (11) Като запазва, анализира и съхранява доказателства, свързани с геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления, и при необходимост и целесъобразност дава възможност за техния обмен в съответствие с приложимите правила на Съюза за защита на данните, Евроюст може да подкрепи подготовката за наказателно преследване при национални и международни разследвания и да предоставя допълнителна подкрепа на компетентните национални органи и международни съдебни органи. Такъв анализ може да бъде особено ценен за целите на установяване на надеждността на свидетелските показания или за установяване на съответни връзки. С настоящия регламент обаче не се въвежда задължение за националните органи да обменят доказателства с Евроюст.
- (12) Следва да се създаде ново съоръжение за временно съхранение, което да позволява запазване, анализ и съхранение на доказателства, свързани с геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления. Поради спешната необходимост от съхранение на такива доказателства е нужно Евроюст да ги съхранява в автоматизирано съоръжение за управление и съхранение на данни, отделно от системата за управление на делата, създадена съгласно член 23 от Регламент (ЕС) 2018/1727 („автоматизирано съоръжение за управление и съхранение на данни“). Предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1727 на Европейския парламент и на Съвета и на Решение 2005/671/ПВР на Съвета по отношение на цифровия обмен на информация по дела за тероризъм съдържа разпоредби относно създаването на нова система за управление на делата. След като тази нова система за управление на делата бъде създадена, данните с оперативна значени, които временно се обработват в автоматизираното средство за управление и съхранение на данни следва да бъдат интегрирани в нея. Общите правила, посочени в глава IX на Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета⁽³⁾, следва да се прилагат, без да се засягат специалните правила за защита на данните, предвидени в Регламент (ЕС) 2018/1727.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

- (13) Запазването, анализът и съхранението на доказателства, свързани с геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления в автоматизираното съоръжение за управление и съхранение на данни, както и достъпът до тези доказателства за компетентните национални органи и международни съдебни органи, когато е необходимо и целесъобразно, следва да отговарят на най-високите стандарти за киберсигурност и защита на данните в съответствие с членове 7 и 8 от Хартата на основните права на Европейския съюз, Регламент (ЕС) 2018/1725, и по-специално член 91 от него, и специалните правила за защита на данните, установени в Регламент (ЕС) 2018/1727.
- (14) Сателитните изображения, снимките, видеоматериалите и аудиозаписите могат да бъдат полезни за доказване на извършването на геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления. Поради това Евроюст следва да може да обработва и съхранява сателитни изображения, снимки, видеоматериали и аудиозаписи за тази цел.
- (15) Евроюст и Европол следва да си сътрудничат тясно в контекста на съответните си мандати, като се вземат предвид необходимостта от избягване на дублиране на усилията и съответните им оперативни капацитети, по-специално по отношение на обработката и анализа на информация в контекста на съществуващата специална система на Европол относно международните престъпления, наречена „проект за анализ на основни международни престъпления“, за да подпомагат компетентните органи при разследването и наказателното преследване на геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления. Следователно Евроюст следва да може да изпраща на Европол информацията, която получава при изпълнението на своите оперативни функции съгласно Регламент (ЕС) 2018/1727, при подкрепата на действията на държавите членки в борбата с геноцида, престъпленията против човечеството, военните престъпления и свързани с тях престъпления. Това сътрудничество следва да включва редовна съвместна оценка на оперативните и техническите въпроси.
- (16) Поради неотложната необходимост от създаване на автоматизирано съоръжение за управление и съхранение на данни в Евроюст, което да обработва доказателства, свързани с геноцид, престъпления срещу човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления, с цел да се гарантира отговорността за такива престъпления, извършени в Украйна, е уместно да се прибегне до изключението от срока от осем седмици, предвидено в член 4 от Протокол № 1 относно ролята на националните парламенти в Европейския съюз, приложен към Договора за Европейския съюз (ДЕС), към Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия.
- (17) В съответствие с член 3 и с член 4а, параграф 1 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Ирландия е нотифицирала желанието си да участва в приемането и прилагането на настоящия регламент.
- (18) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Дания не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.
- (19) Доколкото целта на настоящия регламент, а именно да се даде възможност на Евроюст да запазва, анализира и съхранява доказателства, свързани с геноцид, престъпления срещу човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления, да се даде възможност за обмен на такива доказателства и да се създаде автоматизирана система за управление и съхранение на данни, отделна от съществуващата система за управление на делата на Евроюст, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата или последиците от действието могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.
- (20) Европейският надзорен орган по защита на данните беше консултиран в съответствие с член 42 от Регламент (ЕС) 2018/1725 и прие своето становище на 13 май 2022 г.
- (21) Настоящият регламент следва да влезе в сила по спешност в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*, за да се предостави спешно ново автоматизирано съоръжение за управление и съхранение на данни в Евроюст, което да позволи запазването, анализа и съхранението на доказателства, свързани с геноцид, престъпления срещу човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления, с цел да се гарантира отговорността за такива престъпления, извършени в Украйна,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Изменения на Регламент (ЕС) 2018/1727

Регламент (ЕС) 2018/1727 се изменя, както следва:

1) В член 4 параграф 1 се добавя следната буква:

„й) подпомага действия на държавите членки за борба с геноцид, престъпления против човечеството, военни престъпления и свързани с тях престъпления, включително чрез запазване, анализиране и съхранение на доказателства във връзка с тези престъпления и свързани с тях престъпления и осигуряване на възможност за обмен на такива доказателства или за прякото им предоставяне по друг начин на компетентните национални органи и международни съдебни органи, по-специално на Международния наказателен съд.“

2) В член 80 се добавя следният параграф:

„8. Чрез дерогация от член 23, параграф 6 Евроюст може да създаде автоматизирано съоръжение за управление и съхранение на данни, отделно от системата за управление на делата, посочена в член 23, за целите на обработването на лични данни с оперативно значение за изпълнението на оперативната функция, посочена в член 4, параграф 1, буква й) („автоматизирано съоръжение за управление и съхранение на данни“).

Автоматизираното съоръжение за управление и съхранение на данни отговаря на най-високите стандарти за киберсигурност.

Независимо от член 90 от Регламент (ЕС) 2018/1725 Евроюст извършва консултация с ЕНОЗД преди използването на автоматизираното съоръжение за управление и съхранение на данни. ЕНОЗД дава становище в срок от два месеца, след като получи уведомление от длъжностното лице по защита на данните.

Уведомлението от длъжностното лице по защита на данните, посочено в трета алинея, съдържа най-малко следните елементи:

- а) общо описание на предвидените операции по обработване;
- б) оценка на рисковете за правата и свободите на субектите на данни;
- в) мерките, предвидени за справяне с рисковете, посочени в буква б);
- г) гаранциите, мерките за сигурност и механизмите за гарантиране на защитата на личните данни и за доказване на спазването на настоящия регламент, като се вземат предвид правата и законните интереси на субектите на данни и на други засегнати лица.

Разпоредбите за защита на данните, предвидени в настоящия регламент и в Регламент (ЕС) 2018/1725, се прилагат към обработването на данни в автоматизираното съоръжение за управление и съхранение на данни, доколкото те не са пряко свързани с техническата структура на системата за управление на делата. Правата на достъп и сроковете за данните, съхранявани в автоматизираното съоръжение за управление и съхранение на данни, са в съответствие с приложимите правила за достъп до временните работни досиета, във връзка с които се съхраняват данните, и със съответните срокове, и по-специално сроковете, установени в член 29 от настоящия регламент.

Предвидената в настоящия параграф дерогация се прилага, докато функционира системата за управление на делата, състояща се от временни работни досиета и индекс.“

3) Приложение II се изменя, както следва:

а) в точка 1 буква н) се заменя със следното:

„н) ДНК профили, изготвени от некодиращата част на ДНК, фотоснимки и пръстови отпечатъци, както и, що се отнася до престъпленията, посочени в член 4, параграф 1, буква й), и свързани с тях престъпления, видеоматериали и аудиозаписи.“;

б) в точка 2 буква е) се заменя със следното:

„е) описание и вид на престъпленията, в които е замесено съответното лице, дата и място на извършване на престъпленията, наказателноправна квалификация на престъпленията, етап на разследването, както и, що се отнася до престъпленията, посочени в член 4, параграф 1, буква й), и свързани с тях престъпления, информация за престъпните деяния, включително аудиозаписи, видеоматериали, сателитни изображения и снимки.“

Член 2

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на 30 май 2022 година.

За Европейския парламент
Председател
R. METSOLA

За Съвета
Председател
B. LE MAIRE
